POLSKI PETERSBURG
ПОЛЬСКИЙ ПЕТЕРБУРГ

Scenariusz 7. *Style architektoniczne*

Kinga Anna Gajda

Scenariusz przeznaczony dla uczniów szkół plastycznych oraz przedmiotu **historia sztuki**.

Cele główne

Uczeń:

- zostaje wprowadzony w świat różnych tradycji i stylów architektonicznych,
- uczy się kompetentnej i wnikliwej analizy tekstu,
- nabywa umiejętności opisu i analizy porównawczej dzieł architektów.

Cele szczegółowe

Uczeń:

- zna, poprawnie stosuje i definiuje terminy oraz pojęcia z zakresu historii sztuki;
- porównuje style i kierunki, uwzględniając wpływ wydarzeń historycznych i kulturalnych oraz estetyki;
- zna cechy wyróżniające klasycyzm, naoklasycyzm, renesans florencki, neorenesans, modernizm;
- zna prace Mariana Lalewicza, Mariana Peretiatkowicza, Adolfa Szyszko-Bohusza;
- twórczo wykorzystuje wypowiedzi teoretyczne;
- czyta teksty stanowiące kontekst dla tekstów kultury poznawanych w szkole;
- publicznie (na forum klasy) wygłasza przygotowaną przez siebie wypowiedź, dbając o dźwiękową wyrazistość przekazu.

Metody pracy:

- praca twórcza,
- samodzielne dochodzenie do wiedzy,
- analiza materiału źródłowego,
- konkurs.

Tok zajęć (w zależności od pracy uczniów zajęcia mogą trwać od jednej godziny do dwóch godzin lekcyjnych)

Nauczyciel zapoznaje uczniów z esejem Małgorzaty Omilanowskiej *Działalność polskich architektów w Petersburgu w XIX i początku XX wieku*, w którym autorka omawia przyczyny pojawienia się architektów polskich w rosyjskiej stolicy i ich czynny udział w życiu społeczno-zawodowym środowiska architektoniczno-budowlanego.
Następnie dzieli klasę na pięć grup. Każda grupa opracowuje inny styl architektoniczny.
Nauczyciel prosi uczniów o włączenie komputerów (gdy nie pozwala na to wyposażenie sali, zgadza się, aby uczniowie wykorzystali swoje telefony komórkowe, tablety itp. – na wcześniejszej lekcji może poprosić o ich przyniesienie – istotne jest bowiem, aby wskazywać uczniom edukacyjny walor Internetu).

Nauczyciel rozdaje uczniom kartki z nazwami budynków lub nazwisk – uczniowie wchodzą na stronę: http://www.polskaipetersburg.pl/mapa. Po wpisaniu w wyszukiwarce podanej nazwy pojawiają się zdjęcie i opis hasła, a także położenie danego miejsca na mapie Petersburga. Jeżeli uczeń chce się dowiedzieć więcej, po kliknięciu wybranej „chmurki", zostaje przekierowany na stronę główną, gdzie znajdzie pełną wersję hasła o wybranym adresie wraz z galerią.

Pierwsza grupa wchodzi na stronę http://www.polskaipetersburg.pl/hasla i wpisuje hasło „klasycyzm". Pojawiają się biogramy osób uprawiających dany styl. Wśród budowli warto zwrócić uwagę na III Gimnazjum, pałacyk miejski Maurycego W. Sztiftiera, pałac Aniczkowski, pałac Jusupowów, Kaplicę Maltańską.

Druga grupa wchodzi na stronę http://www.polskaipetersburg.pl/hasla i wpisuje termin „neoklasycyzm". Jako pierwsze pojawia się nazwisko przedstawiciela nowego klasycyzmu Felicjana Szczęsnego Konarskiego. Ponadto nauczyciel rozdaje uczniom zaczerpnięte z encyklopedii informacje o budynkach (zdjęcia i opisy) wykonanych w konkretnych stylach. Warto zwrócić uwagę na takie budowle, jak Rosyjski Bank Towarowo-Przemysłowy, II Gimnazjum im. Aleksandra I, Drugi Dom Instytucji Miejskich, Ministerstwo Handlu i Przemysłu, XI Petersburskie Gimnazjum Męskie, III

Gimnazjum, willa Marii K. Pokotiłowej, kamienica czynszowa D. W. Bychowskiego, dom emira Buchary, kamienica czynszowa przy ul. Gorochowaji, kamienica czynszowa A. L. Szmierki, kamienica czynszowa A. N. Piercowa, pałacyk miejski Maurycego W. Sztiftiera, kamienica czynszowa przy ul. Barmalejewej, kamienica czynszowa przy ul. Bojcowej, kamienica czynszowa przy ul. Bronnickaji, kamienica czynszowa R. J. Szmierki, kamienica czynszowa kupców Solomona I. i B. I. Margolinów.

Trzecia grupa wchodzi na stronę http://www.polskaipetersburg.pl/hasla i wpisuje terminy „renesans florencki" i „neorenesans". Pojawiają się biogramy osób tworzących w danym stylu. Jako pierwsze pojawia się nazwisko Stanisława Witolda Noakowskiego, który wygłosił odczyt *Wpływ architektury włoskiego renesansu na budownictwo Rosji i Polski*. Należy przestrzec uczniów, aby zwracali uwagę na renesans w sztukach plastycznych i architekturze, a nie w literaturze. Ponadto nauczyciel rozdaje uczniom zaczerpnięte z encyklopedii informacje o budynkach (zdjęcia i opisy) wykonanych w konkretnych stylach. Warto zwrócić uwagę na takie budowle, jak dom zjazdowy 4-go Admirałtiejskiego (Kołomieńskiego) cyrkułu, dom zjazdowy 4-go Admirałtiejskiego (renesans florencki) oraz dom emira Buchary, dom Juliusza Cezara Korsaka, kamienica czynszowa przy ul. Czechowa, dom Aleksandra F. Ralla, Pawłowski Instytut Opiekuńczy dla Osieroconych Dziewcząt (neorenesans).

Czwarta grupa wchodzi na stronę http://www.polskaipetersburg.pl/hasla i wpisuje termin „modernizm". Pojawiają się biogramy osób tworzących w danym stylu lub których twórczość reprezentuje dany styl. Ponadto nauczyciel rozdaje uczniom zaczerpnięte z encyklopedii informacje o budynkach (zdjęcia i opisy) wykonanych w konkretnych stylach. Warto zwrócić uwagę na takie budowle, jak kościół Notre Dame de France – Matki Bożej z Lourdes, stacja towarowa Moskiewsko-Windawsko-Rybińskiej Kolei Żelaznej, Dworzec Witebski, kamienica czynszowa przy ul. Litiejnyj, kamienica czynszowa przy ul. Rozensztejna, kamienica czynszowa A. L. Szmierki, kamienica czynszowa A. N. Piercowa, kamienica czynszowa Aleksandra I. Dubrowina, kamienica czynszowa Musinów-Puszkinów, kamienica czynszowa przy ul. Bojcowej, kamienica czynszowa przy ul. Bronnickaji, kamienica czynszowa R. J. Szmierki, kamienica czynszowa przy ul. Bolszaja Monietnaja, Dom Handlowy F. Mertensa, pałacyk miejski Matyldy F. Krzesińskiej, Dom Stowarzyszenia Inżynierów Cywilnych.

Piąta grupa wchodzi na stronę http://www.polskaipetersburg.pl/hasla i wpisuje w wyszukiwarkę nazwisko polskiego architekta Mariana Lalewicza. Ponadto nauczyciel

rozdaje uczniom informacje o budynkach (zdjęcia i opisy) zaprojektowanych przez Lalewicza. Warto zwrócić uwagę na takie budowle, jak kamienica czynszowa D. W. Bychowskiego, dom emira Buchary, Willa F. D. Mertensa, kamienica czynszowa przy ul. Rozensztejna, kamienica czynszowa A. L. Szmierki, kamienica czynszowa przy ul. Bojcowej, kamienica czynszowa przy ul. Bronnickaji, kamienica czynszowa R. J. Szmierki, Dom Handlowy F. Mertensa, willa Marii K. Pokotiłowej.

Na podstawie analizy materiału z encyklopedii oraz opisów i zdjęć z mapy, a także wykorzystując inne pomoce naukowe, które uczniowie samodzielnie wyszukali w Internecie, poszczególne grupy przygotowują spis cech charakteryzujących styl, który badali. Następnie projektują budynek, który odzwierciedlałby te cechy. Wyniki swojej pracy prezentują przed pozostałymi uczniami. Nauczyciel koryguje i uzupełnia ich wypowiedzi.

Potem uczniowie otrzymują materiały naukowe (mogą to być fragmenty z ich podręczników) dotyczące poszczególnych stylów. Wszyscy uczniowie dostają także materiały dotyczące wybranych stylów. Poszczególne grupy opracowują zestaw pytań dotyczących stylu, nad którym pracowali. Pytania trafiają do urny. Uczniowie po kolei losują pytania i grupowo udzielają na nie odpowiedzi (mogą korzystać ze wszystkich materiałów, na których pracowali). Nauczyciel prowadzi tablicę wyników. Dla zwycięskiej grupy nauczyciel może przygotować specjalną nagrodę, na przykład pozwoli im zadecydować, jaką techniką będą pracować na kolejnych zajęciach.